

Miljøstyrelsen
Miljøteknologi

J. nr. MST-133- 00002//00042
san//7. november 2013

GRUNDNOTAT

Kommissionens forslag om opstilling af miljømærkekriterier for produktgruppen *indendørs- og udendørs maling og lak* under EU's miljømærkeordning (Blomsten). (Kommitésag).

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag til reviderede EU miljømærkekriterier for produktgruppen indendørs- og udendørs maling og lak. Regeringen finder stramningen af miljømærkekriterierne for relevante, men vil særligt arbejde for en yderligere begrænsning af indholdet af det allergifremkaldende konserveringsmiddel methyl-isothiazolinon.

Kommissionen redegør ikke for påvirkningen af beskyttelsesniveauet, men det vurderes, at forslaget påvirker beskyttelsesniveauet positivt i EU, da miljømærkekriterierne i henhold til forordningen skal ligge i den 10-20 % bedste del af markedet i EU.

Der er afstemning i komiteen d. 22. november 2013.

Regeringen forventer at kunne støtte forslaget.

1. Status

Forslaget har hjemmel i artikel 7 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket.

Beslutningsforslaget beskriver et nyt forslag til miljømærkekriterier for tildeling af EU's miljømærke til indendørs- og udendørs maling og lak. Forslaget skal vedtages i Kommissionens forskriftkomite for Blomsten. Der er afstemning i komiteen d. 22. november 2013.

Forskriftudvalget træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (art. 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse.

2. Formål og indhold

Produktgruppen *indendørs og udendørs malinger og lakker* omfatter: indendørs og udendørs dekorative malinger og lakker, træbejdse og relaterede produkter beregnet til privat såvel som professionel anvendelsesområde, som defineret i "VOC-direktivet" (2004/42/EF), der begrænser udledningen af *flygtige organiske forbindelser* (VOC'er) fra maling, lak og træbeskyttelse.

En miljømærket indendørs eller udendørs maling eller lak anvendes til dækkende eller transparente overfladebehandlinger af væg, loft og gulv, der kan bestå af f.eks. træ, tapet, og murværk mm., herunder malingsprodukter, der efterfølgende tones i forbindelse med salg af malingen. EU miljømærkets krav omfatter tillige farvetonesystemet, produkter til grunding og mellemmalning inden færdigbehandling. Kun vandbaserede malinger kan miljømærkes.

Produktgruppen omfatter bl.a. ikke: olier og voks, pulvermaling, anti-begroningsmaling, overfladebelægninger til særlige industrielle og professionelle anvendelsesformål, UV hærdende malingsystemer, eller maling primært beregnet til køretøjer eller vejmærkning.

Miljøbeskyttelsesniveauet i forslaget til miljømærkning af indendørs og udendørs maling og lak er generelt blevet *tilpasset* i forhold til dækkeevne og rækkeevne i forhold til maling/lak type og anvendelsesområde, og kriterierne for indhold af flygtige organiske stoffer er blevet *skærpet*.

Nyt kriterium er mærket med "**", skærpede kriterier er mærket med ↑.

Dækkeevne og rækkeevne:

Dækkeevne: Maksimalt indhold (g/m ²) af hvid pigment (titandioxid, TiO ₂)	TiO ₂	Rækkeevne
Rækkeevne: Minimum antal m ² pr. liter maling	g/m ²	m ² /liter
<u>Indendørs</u> maling (typisk træ og metalmaling), der anprises som vaskbare (slidstærk) må maksimalt indeholde	40	8
<u>Udendørs</u> maling	38	6
<u>Anden indendørs</u> maling (typisk blanke maling, glans 25 eller derover)	36	8
Loftmaling og matte vægmaling (glans under 25), der ikke anprises at være vaskbar (slidstærk)	25	8

↑ **Indhold af flygtige organiske forbindelser (VOC'er):** VOC'er forbedrer malingens rækkeevne og glanssegenskaber. VOC defineres som i VOC-direktivet 2004/42/EF for emissionen af VOC'er i visse malinger og lakker. Miljømærkekriterierne følger de samme termer for vandbaserede malinger som i direktivet. VOC begrænses, afhængigt af type af maling og anvendelse (inde/ude).

Miljømærkekriterierne krav til VOC er blevet skærpet i typisk anvendte malinger til indendørs væg og loftmaling, der maksimalt må indeholde mellem en fjerdedel og halvdelen af den VOC, som er tilladt iflg. VOC-direktivet (10 hhv. 40 g/liter for mat hhv. blank maling).

Miljømærkekriterierne krav til VOC er blevet skærpet i typiske indendørs lakker, træ- og metalmaling og udendørs dækkende træbeskyttelse, og må maksimalt indeholde mellem 50-60% af indholdet i VOC-direktivet (80 g/liter).

Et nyt krav i kriterierne er begrænsningen af halvflygtige organiske forbindelser (Semi-VOC). Kravet afhænger af maling/laktype og anvendelsesområde. Semi-VOC omfatter organiske forbindelser med et kogepunkt højere end VOC'er (dvs. højere end 250 °C).

Begrænsning af kemikalier:

- * Miljøfareklassificerede kemikalier, og kemikalier, der lever op til definitionen i REACH for særligt problematiske stoffer, begrænses med henblik på substitution. Kommissionen kan undtage stoffer fra dette krav, men stoffer opført på REACH Kandidatlisten kan ikke undtages og må derfor ikke anvendes i det miljømærkede produkt.¹
- ↑ Flygtige aromatiske forbindelser (VAH'er) og halogenerede (bl.a. klorerede) organiske forbindelser må ikke indgå i miljømærket maling/lak.

¹ Kommissionen undtager visse konserveringsmidler og andre miljøfareklassificerede stoffer, der har særlig funktion i typiske produktområder, herunder som konservering af malingen, eller for visse af de perfluorerede stoffer for at opnå særligt elastiske og vandafvisende egenskaber i maling med en rækkeevne større end 8 m².

- Navngivne ftalater² må ikke anvendes.
- Indhold af "frit tilgængeligt" formaldehyd i maling/lak produktet må maksimalt udgøre 0,0010%. Anvendes formaldehyddonorer som konserveringsmiddel i stedet for isothiazolinoner, er en koncentration på op til 0,010% tilladt at anvende.
- Perfluorerede forbindelser: PFOA og PFOS må ikke tilsættes det miljømærkede produkt¹
- Alkylfenoletoksylder/nonylfenoletoksylder må ikke tilsættes det miljømærkede produkt.

Konserveringsmidler (inden- og udendørsmaling). Totalindholdet af biocid aktivstoffer til konservering af malingsproduktet må ikke overstige 0,060%, herunder begrænses totalindhold af isothiazolinoner (herunder methyl-isothiazolinon) til maksimalt 0,050%. Blandingen (f.eks. Kathon CG) af biocidstofferne klor-methyl-isothiazolinon og methyl-isothiazolinon (i 3:1) må maksimalt være 0,0015%.

Biocid aktivstoffer (udendørsmaling). Indholdet af miljøfareklassificeret biocid aktivstoffer i udendørsmaling begrænses til 1 %, hvoraf maksimalt 0,060% må anvendes til konservering af produktet, og resten til at opnå overfladebeskyttende egenskab (f.eks. træbeskyttelse).

Kvalitetskrav. Et malingsprodukt skal leve op til flere kvalitetskrav mht. dække- og rækkeevne, delvist afhængigt af om malingen anpriseres som vaskbar og slidstæk, åndbar (permeabel), vandafvisende, skimmel- eller algehæmmende (udendørs maling).

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for dette. Da formålet med forslaget er at forlænge allerede udmøntet EU reguleringsbeføjelser i en allerede gældende fællesskabsregulering, finder Regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

5. Konsekvenser for Danmark

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Erhvervelse af miljømærket (licens) indebærer betaling af et gebyr i forbindelse med licensansøgning og for anvendelsen af miljømærket. Disse gebyrer fremgår af Miljømærkning Danmarks hjemmeside, og omfatter et ansøgningsgebyr på op til 9.000 kr. og et årligt gebyr på op til 11.250 kr. Der er flere rabatmuligheder, bl.a. for SMV'er og mikrovirksomheder. Jævnfør EU's miljømærkeforordning bør gebyret være tilstrækkeligt til dække omkostningerne til driften af EU miljømærkeordningen, herunder udgifterne i processen med ansøgning, kontrol og tilsyn.

Herudover må forventes udgifter for ansøger, der ligger forud for erhvervelsen af licensen til f.eks. laboratorietest og dokumentation af miljømærkekrav. Miljømærkeordningen er frivillig og kræver opfyldelse af miljømærkekriterier, der er skarpere end lovgivningen. Det kan foranledige ændringer i produktion og/eller produktet (f.eks. effektivt energiforbrug, færre kemikalier og bedre kvalitet). Ændringer, hvis administrative konsekvenser, der ikke er foretaget en opgørelse af, men som forventes opvejet af f.eks. lavere omkostninger til energi- og ressourceforbrug, og en højere konkurrencefordel. Miljømærket kan dermed også betragtes som et markedsføringsinstrument som licenshaveren betaler for at benytte.

² **DEHP** (Bis-(2-ethylhexyl)-phthalate), **BBP** (Butylbenzylphthalate), **DBP** (Dibutylphthalate), **DMEP** (Bis(2-methoxyethyl) phthalate), **DIBP** (Diisobutylphthalate), **DIHP** (Di-C6-8-branched alkylphthalates), **DHNUP** (Di-C7-11-branched alkylphthalates), **DHP** (Di-n-hexylphthalate). Ftalater i **fed skrift** er omfattet af det danske ftalatforbud.

Beskyttelsesniveauet

Kommissionen redegør ikke herfor, men det vurderes, at forslaget påvirker beskyttelsesniveauet positivt i EU, da miljømærkekriterierne i henhold til forordningen skal ligge i den 10-20 % bedste del af markedet i EU.

6. Høring

Forslaget har været forelagt Danmarks miljømærkenævn og miljøspecialudvalget. Der er ikke kommet kommentarer i miljøspecialudvalget.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget forventes vedtaget. I forhandlingerne har der været fokus på kvalitetskrav i kombination med relevante miljøkrav. Der er tale om en meget kompleks produktgruppe, med mange typer produkter og anvendelsesområder, f.eks. inden- og udendørsmaling, grundere, mellemmalning og færdig overflademaling til ordinære bygningsdele som f.eks. træ, gips, mur og tapet, og funktioner (dekorativ og træbeskyttelse).

Omdrejningspunktet i forhandlingerne har været at tilnærme de eksisterende miljømærkekriterier til EU miljømærkets ny forordning, der tilskriver, at miljøfareklassificerede kemikalier og stoffer, der i REACH kan defineres som særligt problematiske stoffer (Substances of Very High Concern, SVHC), ikke må indgå i det miljømærkede produkt. Kommissionen kan undtage visse stoffer fra disse krav for at tilpasse produktgruppen til det europæiske marked, herunder de funktionskrav, der stilles til malingsprodukter. Særligt problematiske stoffer (SVHC), der er opført på REACH Kandidatlisten kan ikke undtages, og må således ikke anvendes i miljømærkede maling.

Danmark har i forhandlingerne arbejdet for yderligere anvendelsesbegrænsning af konserveringsmidlet methyl-isothiazolinon³ (MI) i indendørs maling. Et stigende antal tilfælde af sensibilisering i Danmark med MI, der kan henføres til brug af MI-holdig kosmetik eller maling, herunder ophold i nyligt malede rum med MI-holdig maling, har gennem det seneste halvandet år medført øget fokus i Danmark på indholdet af MI i maling og kosmetik. Grænsen på 100 ppm for MI-indhold i kosmetik er under revision, ligesom det forventes, at MI på baggrund af klassificeringsreglerne vil blive mærknings- og deklarationspligtigt i bl.a. malinger fra 100 ppm i løbet af de næste par år.

Nærværende forslag fra Kommissionen til miljømærket maling indeholder ingen stramning af anvendelsen af MI i forhold til de eksisterende miljømærkekriterier. Summen af alle isothiazolinoner må udgøre en maksimal koncentration på op til 0,050% (dvs. 500 ppm) i indendørsmaling.

8. Regeringens holdning

Det er vurderingen, at kriterierne for inden- og udendørsmaling er blevet skærpet. Danmark vil lægge vægt på, at kriterierne for miljømærket maling ikke svækkes i forhold til dække- og rækkeevne, indholdet af flygtige organiske forbindelser (VOC) samt kriterier der udelukker brugen af navngivne ftalater, herunder de fire ftalater, der er omfattet af et dansk forbud i 2015.

Danmark vil fortsat arbejde for en begrænsning af MI i indendørs maling. Det er forventningen, at der stadig vil komme mere viden i EU om risikoen ved anvendelsen af MI i maling de kommende år. Særligt for miljømærkede maling vil Danmark derfor i nærværende forhandlinger arbejde for, at Kommissionen efter ikrafttræden af de vedtagne miljømærkekriterier, revurderer brugen af MI i miljømærket indendørsmaling i forhold til ny viden og EU regulering af stoffet.

³ Isothiazolinoner er en gruppe biocider, der er meget anvendt i maling, da det har substitueret formaldehyd som konserveringsmiddel. Uden konserveringsmiddel vil malingens holdbarhed være meget kort efter produktionstidspunktet. I maling på det danske marked anvendes typisk op til 0,02% methyl-isothiazolinon i indendørs malingsprodukter, mens anvendelsen, særligt i de sydeuropæiske lande, kan være en del højere, grundet det varmere klima.

9. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forlagt Folketingets Europaudvalg.